

Grecja

Najważniejsze wydarzenia polityczne, konflikty i wojny

XX w. p.n.e. – okres archaiczny

2200–2000 p.n.e. – wtargnięcie od północy plemion greckich na Półwysep Bałkański i podbicie przez nie miejscowej ludności pochodzenia małoazjatyckiego

XIV–XII w. p.n.e. – rozkwit państwa Achajów zwanego państwem mykeńskim

XII w. p.n.e. – wojna trojańska

koniec XII w. p.n.e. – wędrówka plemion doryckich

IX w. p.n.e. – zespolenie rozbitej na drobne gminy Attyki w **miasto-państwo Ateny**

VIII–VI w. p.n.e. – wielka kolonizacja grecka

2 poł. VIII–2 poł. VII w. p.n.e. – pierwsza wojna messeńska

621 r. p.n.e. – kodyfikacja prawa ateńskiego – **Drakon**

594 r. p.n.e. – reformy **Solona** w Atenach

561–527 p.n.e. – tyrania **Pizystrata** w Atenach

ok. 550 r. p.n.e. – powstanie **Związku Peloponeskiego**

527–510 p.n.e. – rządy synów Pizystrata, Hipiasza i Hiparcha, w Atenach

508–507 p.n.e. – reformy **Klejstenesa** w Atenach

500 r. p.n.e. – wybuch powstania Greków w koloniach małoazjatyckich, tzw. **powstanie jońskie**

494 r. p.n.e. – klęska floty greckiej koło wyspy Lade w pobliżu Miletu; zdobycie Miletu przez Persów; upadek powstania jońskiego

492 r. p.n.e. – wyprawa perska **Mardoniusza**

490 r. p.n.e. – wyprawa morską Persów – Dattysa i Artafarnesa; **bitwa pod Maratonem**

481 r. p.n.e. – w Koryncie – zjazd państw greckich, utworzenie Związku Panhelleńskiego pod przewodnictwem Sparty

480 r. p.n.e. – wyprawa króla Persów Kserksesa na Grecję; bitwa pod **Termopilami**; bitwa morską u przylądka Artemizjon; bitwa morską pod **Salaminą**

479 r. p.n.e. – bitwa z Persami pod **Platejami**; bitwa morską u przylądka Mykale; klęska Persów

478/477 p.n.e. – utworzenie **I Ateńskiego Związku Morskiego** (zwanego też Symmachią Delijską)

464 r. p.n.e. – powstanie helotów w Sparcie (tzw. trzecia wojna messeńska)

461 r. p.n.e. – wygnanie z Aten Kimona (w wyniku ostracyzmu), przywódcy stronnictwa przychylnego Sparcie; zaostrezenie stosunków ze Spartą i walki ateńsko-spartańskie

449 r. p.n.e. – ateńskie zwycięstwo nad flotą persko-fenicką pod Salaminą; podczas wypra-

wy ginie Kimon; zawarcie tzw. **pokoju Kalliasa** między Grekami i Persami w Suzie

446 r. p.n.e. – zawarcie pokoju trzydziestoletniego między Spartą (Związkiem Peloponeskim) a Atenami (Związkiem Morskim)

444–429 p.n.e. – rządy Peryklesa w Atenach

431–404 p.n.e. – **wojna peloponeska** między Spartą a Atenami

421 r. p.n.e. – pokój Nikiasza (przywódca stronnictwa umiarkowanego w Atenach) zawarty na 50 lat, przywracał *status quo* sprzed wojny

420 r. p.n.e. – strategiem ateńskim zostaje Alkibiades, rzecznik wojny ze Spartą

418 r. p.n.e. – bitwa pod Mantineą, w której Sparta pokonuje koalicję Argos i miast arkadyjskich wspomaganych przez Ateny

416–415 p.n.e. – Alkibiades i Nikiasz strategami ateńskimi

415–413 p.n.e. – nieudana ateńska ekspedycja na Sycylię

411–410 p.n.e. – przewrót oligarchiczny w Atenach

405 r. p.n.e. – zniszczenie prawie całej floty ateńskiej pod Aigospotamą przez Lizandra dowodzącego flotą spartańską

404 r. p.n.e. – kapitulacja Aten na warunkach narzuconych przez Spartę – **koniec wojny peloponeskiej**

401–400 p.n.e. – udział kilkunastu tysięcy Greków w wojnie domowej w Persji – tzw. **wyprawa dziesięciu tysięcy**, opisana przez Ksenofonta

399–394 p.n.e. – wojna Persów ze Spartą

395/394–387 p.n.e. – wojna koryncka – koalicja antyspartańska inspirowana przez Persję (Ateny, Korynt, Megara, Argos i inne miasta środkowej i półd. Grecji)

387–386 p.n.e. – pokój Antalkidasa zwany pokojem królewskim; wszystkie miasta greckie uznano za wolne

378–355 p.n.e. – **drugi Związek Morski** zorganizowany przez Ateny

362 r. p.n.e. – bitwa pod Mantineą, zwycięstwo Teb nad koalicją ateńsko-spartańską

359–336 p.n.e. – opanowanie Tracji przez **Filipa II, króla Macedonii**, który następnie zdobył greckie kolonie na wybrzeżu Macedonii i rozpoczął podbój Grecji

357–355 p.n.e. – wojna Aten z jej sprzymierzeńcami wywołana zaborczą polityką ateńską; upadek Drugiego Związku Morskiego

356–346 p.n.e. – święta wojna między Fokidą a Tebami; Filip Macedoński wtrącił się do wojny i w 352 r. p.n.e. pokonał Fokijczyków

338 r. p.n.e. – wojna koalicji Aten i Teb z Macedonią; w bitwie pod **Cheroneą** (Beocja) rozbić wojsk greckich przez Filipa II; koniec niezależności Grecji

337 r. p.n.e. – zjazd koryncki przedstawicieli miast greckich zwołany przez Filipa II w celu uporządkowania spraw wewnętrznych Grecji; powstanie **Związku Korynckiego**

336 r. p.n.e. – zamordowanie Filipa II, początek panowania **Aleksandra Macedońskiego**

334 r. p.n.e. – wojna Aleksandra Macedońskiego z Persją; **bitwa nad rzeką Granik**

333 r. p.n.e. – zwycięstwo Aleksandra w bitwie pod Issos

332 r. p.n.e. – podbój Fenicji i **zajęcie Egiptu**

331 r. p.n.e. – podbicie Mezopotamii przez armię macedońską, bitwa pod Gaugamelą; Aleksander odnosi kolejne zwycięstwo

327–324 p.n.e. – dotarcie wyprawy Aleksandra do rzeki Indus i **odwrót do Babilonu**

323 r. p.n.e. – śmierć Aleksandra Macedońskiego w Babilonie po krótkotrwałej, nagłej chorobie

323–280 p.n.e. – okres **wojen diadochów** o podział państwa i władzę

301 p.n.e. – **bitwa pod Ipsos**, w której wojska Seleukosa i Lizymacha pokonały armie Antygona i jego syna Demetriusza Poliorketesesa

281–146 p.n.e. – Związek Achajski w Grecji

280–168 p.n.e. – Związek Etolski w Grecji

280–220 p.n.e. – okres epigonów – następców diadochów

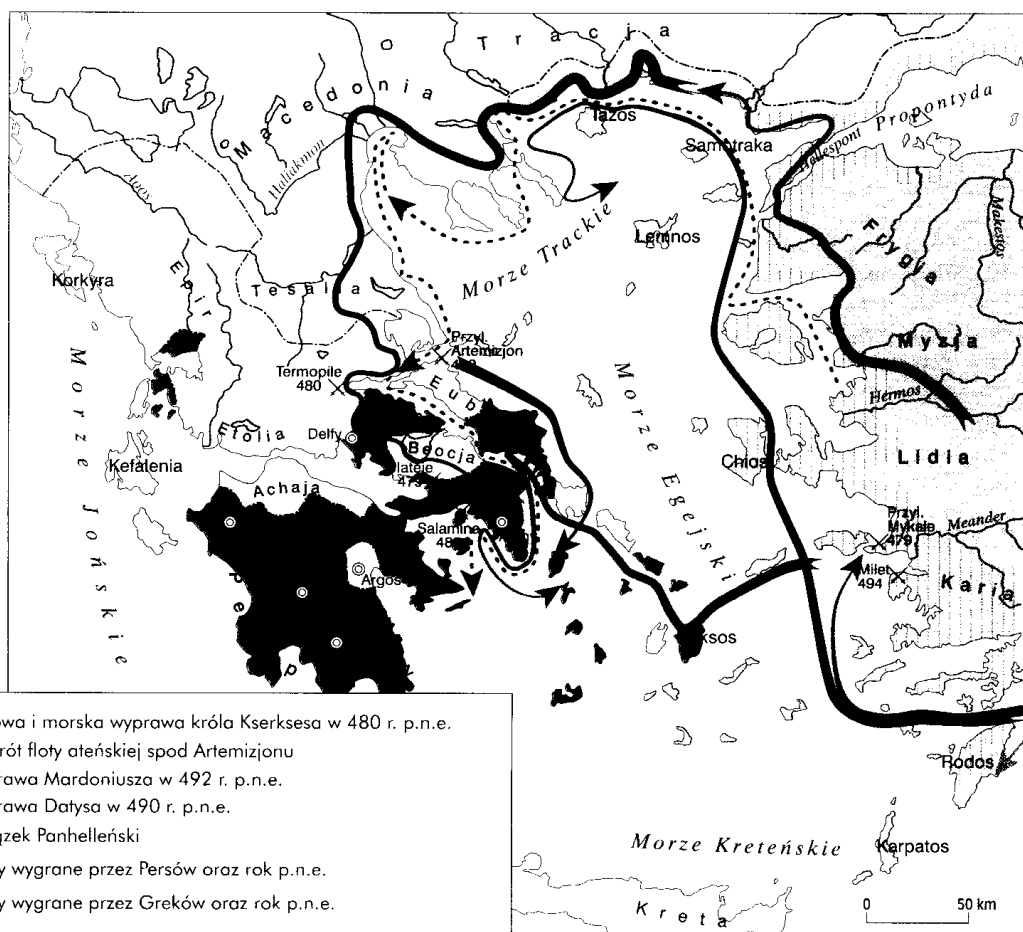
276 r. p.n.e. – objęcie rządów w Grecji i Macedonii przez dynastię Antygonidów

148 r. p.n.e. – Macedonia rzymską prowincją

146 r. p.n.e. – zburzenie Koryntu

II–I w. p.n.e. – załamywanie się i stopniowy upadek państw hellenistycznych – **początki dominacji rzymskiej**

31 r. p.n.e. – **bitwa pod Akcjum** – koniec okresu hellenistycznego



- ↑ lądowa i morska wyprawa króla Kserksesa w 480 r. p.n.e.
- ↑ odwrót floty ateńskiej spod Artemizjonu
- ↑ wyprawa Mardoniusza w 492 r. p.n.e.
- ↑ wyprawa Datysa w 490 r. p.n.e.
- Związek Panhelleński
- X Wawóz 480 bitwy wygrane przez Persów oraz rok p.n.e.
- X Maraton 490 bitwy wygrane przez Greków oraz rok p.n.e.
- tereny Persów
- tereny objęte powstaniem Greków jońskich w 500–494 r. p.n.e.
- greckie państwa neutralne

Wojny grecko-perskie

323 Śmierć Aleksandra Macedońskiego

